

Шахкулян Наталія Миколаївна,
слухач 4 курсу заочної форми навчання
Вінницького відділення ННІЗДН Національної
академії внутрішніх справ
Науковий керівник: професор кафедри
економічної безпеки та фінансових розслідувань
Національної академії внутрішніх справ,
кандидат юридичних наук, доцент **Андрущенко**
Ігор Григорович

РЕГУЛЮВАННЯ ДІЯЛЬНОСТІ УЧАСНИКІВ ФІНАНСОВОГО РИНКУ УКРАЇНИ

Анотація. Розкрито зміст регулювання діяльності учасників фінансового ринку та викладено чинники, що впливають на систему такого регулювання. Вказані елементи структури державного регулювання вітчизняного фінансового ринку.

Summary. The content of regulation of financial market participants is revealed and the factors influencing the system of such regulation are stated. The elements of the structure of state regulation of the domestic financial market are indicated.

Ключові слова: Система регулювання, фінансовий ринок, сектор, регулювання діяльності.

Keywords: Regulatory system, financial market, sector, activity regulation.

Регулювання діяльності учасників фінансового ринку є важливим елементом системи регулювання діяльності фінансових ринків та інститутів, а також фінансової політики держави у цілому.

На систему регулювання діяльності учасників вітчизняного фінансового ринку впливають такі чинники: 1) повнота та ефективність існуючої системи нагляду за діяльністю всіх учасників фінансового ринку; 2) розмір фінансового сектора, в тому числі обсяги фінансових операцій та фінансових активів (глибина ринку, розвиненість фінансових установ та їх активи, обсяги залучених ресурсів, тощо); 3) стан чинного законодавства та його перспективи; 4) наявність достатньої кількості досвідчених кадрів та технічного забезпечення; 5) рівень довіри до фінансового ринку, традиції та передумови

створення системи нагляду та регулювання [1, с. 199-200].

Крім цього, при виборі типу системи регулювання та нагляду щодо створення відокремлених органів нагляду за діяльністю окремих учасників фінансового ринку або здійснення комплексного нагляду за їх діяльністю, а в деяких випадках, і всього фінансового ринку, слід звернути увагу на наступні питання створення системи нагляду за діяльністю фінансових установ: а) якість координації та узгодженість дій різних наглядових органів по регулюванню та нагляду за діяльністю учасників фінансового ринку; б) структура фінансового ринку; в) законодавча та фактична гарантія незалежності окремих органів нагляду та регулювання, а також можливість уникнення будь-якого політичного впливу у процесі прийняття управлінських рішень; г) найбільш ефективна та раціональна система використання фінансових та людських ресурсів за умов збереження високої якості нагляду та регулювання; д) уникнення дублювання наглядових функцій та вмілого використання наявних людських ресурсів і матеріально-технічної бази; е) найбільш сприятливі умови для інституційного та професійного розвитку органу нагляду та регулювання, що включає – юридичну та фінансову незалежність, відсутність конфлікту інтересів, власну кадрову політику тощо; є) фінансова стабільність, яка передбачає – ефективність дій представників влади, зокрема органів нагляду за діяльністю учасників фінансового ринку [2, с. 213].

Окремо слід зазначити, що до елементів структури державного регулювання вітчизняного фінансового ринку, необхідно віднести: 1) законодавче регулювання; 2) ліцензування; 3) нагляд; 4) контроль; 5) правозастосування [3, с. 63].

Водночас, з огляду на зростаючі вимоги ринку щодо нових фінансових інструментів та установ, а також враховуючи численні законодавчі перспективи по розробці нових (часто неузгоджених) законодавчих актів по створенню та регулюванню діяльності учасників фінансового ринку, доцільно виробити прозорий та цілісний підхід, який надасть можливість усунути правову плутанину та забезпечить реальну основу проведення ґрунтовної реформи фінансового сектора та більш активного розвитку окремих категорій учасників ринку.

У той же час слід визнати, що у світлі останніх тенденцій у розвитку фінансового сектору України, глобалізації світових фінансових ринків, спроби уніфікації та удосконалення системи та принципів нагляду за діяльністю фінансових установ, зокрема фінансових конгломератів, Україна повинна постійно вдосконалювати систему нагляду. Засади такого вдосконалення повинні базуватись на цілісній оцінці діяльності всього фінансового сектора (стабільності,

макропоказників та показників діяльності окремих сегментів ринку, кількості та типів фінансових установ, тощо) з урахуванням критеріїв створення ефективного регулювання та нагляду [4, с. 37-38].

Фінансовий сектор України знаходиться сьогодні у зародковому стані та значно поступається іншим секторам з точки зору його значимості, прозорості, системної сформованості та законодавчого забезпечення. Водночас, без ефективної діяльності учасників фінансового ринку є нереальним забезпечити повноцінне охоплення фінансовим сектором усіх сегментів фінансового ринку України та належним чином задовільними існуючі потреби у фінансових послугах реального сектора економіки і населення України. Таким чином, становлення потужного та диверсифікованого фінансового сектору повинно стати одним із основних пріоритетів в процесі структурного реформування фінансової системи України у найближчі роки.

Список використаних джерел

1. Калюга Є. В. Фінансово-господарський контроль у системі управління: Монографія. К.: Ельга, Ніка-Центр, 2002. 360 с.
2. Ивасенко А. Г. Инвестиции: Источники и методы финансирования. Ельга-Н. 2006. 253 с.
3. Андреев А. Г., Соменков А. Д. Правовые основы финансового контроля. Финансы. 2007. № 12. С. 62-64.
4. Стратегія розвитку фінансового сектору України (матеріали Координаційної ради з питань політики фінансового сектору при Кабінеті Міністрів України). К. : Видавничий дім “Козаки”. 2005. 256 с.